Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL.CV. № 34 FRIDAY, FEBRUARY 20 1998 PARSIPPANY and NEW YORK CENTS 75 -ЦЕНТІВ ПАРСИППАНІ І НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЛЮТОГО 1998 р. Ч. 34 РІК CV

БЛЬОК „ВПЕРЕД, УКРАЇНО!" ВИСТУПАЄ ЗА ПАРЛЯМЕНТАРНУ РЕСПУБЛІКУ

Київ (УНІАР). — Народний депутат України, член бльоку "Вперед, Україно!" Григорій Омельченко під час презентації партійного списку повідомив, що до об'єднання входять юристи, економісти та правоохоронці, які "несуть із собою дворічні наробки різних законопроєктів". Наприклад, програму "боротьби з корупцією в державних стуктурах". Ця програма передбачає проведення "кадрової революції" в рамках Конституції та законів України, без застосування репресивних заходів щодо "дискредитованих чиновників".

За словами голови бльоку Віктора Мусіяки, їх головною метою є створення парляментарної республіки. Однак, йти до такої структури слід поступово. Вже тепер необхідно зробити деякі зміни в Конституції України, зокрема, надати парляментові ширші уповноваження.

Учасники презентації наголошували на інформаційній бльокаді об'єднання з боку засобів масової інформації. "Мені шкода, що в Україні все продається і купується", —заявив колишній міністер юстиції Сергій Головатий. Інформаційну бльокаду об'єднання він пояснює тим, що переважна більшість українських ЗМІ "куплені". Водночас він зазначив, що бльок "Вперед, Україно!" вже визначився, як діятиме в разі ухвалення Конституційним судом рішення про неможливість одночасного "кандидатства" за партійним списком і в мажоритарній окрузі.

В.Мусіяка додав, що про це буде повідомлено тільки після рішення Конституційного суду. Бльок не має наміру віддавати свої голоси іншим партіям в разі, якщо він не перейде чотиривідсотковий бар'єр.

ЕБРР може відмовити гроші на будівництво енерґобльоків

Київ (УНІАР). — Европейський банк реконструкції та розвитку правдоподібно не зможе профінансувати добудову енергоблоків на Рівенській і Хмельницькій АЕС до 2000 року. Про це 17-го лютого перед відлетом з Києва заявив перший віце-президент ЕБРР Чарльз Франк.

Щоб не втратити свій енергетичний потенціял після закриття Чорнобильської АЕС, Україні необхідно ввести в дію два енергоблоки — на Хмельницькій та Рівенській станціях. Їхній запуск до кінця століття був однією з умов закриття ЧАЕС, поставлених Президентом України Леонідом Кучмою перед лідерами країн „Великої сімки". „Велика сімка" в свою чергу доручила випрацювати проєкт фінансування Европейському банкові реконструкції та розвитку.

„Основним непорозумінням на початку наших переговорів, — сказав Ч. Франк, — був принцип найменшої вартости проєкту. 16-го лютого під час розмови з Президентом України ми дійшли до згоди з усіх питань, і тепер справа лише в часі. Банк має пройти всі відповідні процедури з узгодження проєктів, але при всій нашій активності, завершити будівництво до 2000 року буде складно".

Ч. Франк також висловив занепокоєння низькою платнею в Україні за спожиту електроенергію. „Якщо не підвищити рівень цін, — сказав він, — банкові буде складно вирішити фінансування двох енергоблоків".

Радіопередачі з парляменту України припинено

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 13-го лютого, Державна телерадіокомпанія України припинила прямі радіотрансляції пленарних засідань Верховної Ради. Кілька днів раніше Центральна Виборча Комісія (ЦВК) передала Верховній Раді України, Президентові Леонідові Кучмі та прем'єр-міністрові України Валерієві Пустовойтенкові відповідне звернення, прийняте ЦВК на підставі численних листів виборців. Прямі радіотрансляції з сесійної залі, на їх думку, порушують рівноправність учасників виборчого процесу.

Верховна Рада України ухвалила постанову з вимогою до Президента України "зупинити свідому дискредитацію ВР, як вищого представницького органу народу" та забезпечити виконання ухвалених законів та постанов ВР щодо трансляції праці 9-ої сесії ВР в засобах масової інформації.

Як сказано в постанові, "закриття 'Правди України', ігнорування вимог постанови ВР України щодо порядку висвітлення 9-ої сесії ВР України, порушення конституційних норм у призначенні керівництва органу місцевої влади в Ялті, розправу над рядом громадських, політичних діячів, журналістів аж ніяк не можна оцінювати, як явища, притаманні демократичному правному суспільству".

За постановою проголосувало 229 депутатів, проти — 11, утрималося — 8. ВР доручила голові ВР Олександрові Морозові підписати відповідного листа до Генерального прокуратури України.

Коментуючи факт припинення радіотрансляції з сесійної залі парляменту Українським телевізійним новинам, міністр інформації України Зиновій Кулик зазначив, що не менше 250 депутатів нинішнього парляменту бальотується у наступний парламент. Всі вони у своїх виступах, практично в кожних репліках, коментарях, які звучать на загальному національному радіоканалі, хочуть вони того чи ні, агітують за себе або за свою партію чи політичний бльок. Це ставить їх у нерівне становище з іншими кандидатами в депутати з мажоритарних округ, які такої можливости не мають. Отож Центральна Виборча Комісія звернулася до Верховної Ради із закликом переглянути рішення щодо прямих радіопередач з усіх пленарних засідань.

Минуло декілька днів, а рішення Верховна Рада не прийняла. Та в законі про вибори є відповідна стаття, в якій сказано, що на період виборів порядок роботи державних електронних засобів масової інформації підпорядковується Центральній Виборчій Комісії. Виходячи з цих законодавчих положень, Національна телерадіокомпанія з 13-го лютого аж до закінчення виборчої кампанії припинила трансляцію. Одночасно припинено передачі телевізійного парляментського каналу.

З. Кулик запевнив, що все добре, зроблене Верховною Радою, буде в достатній мірі висвітлено у діючих програмах та в друкованих засобах масової інформації.

М. Рябець подав приклад у дотриманні законів

Київ (УНІАР). — Відкриваючи пленарне засідання, голова Верховної Ради України Олександер Мороз оголосив звернення до парляменту голови Центральної Виборчої Комісії (ЦВК) Михайла Рябця.

У зверненні голова ЦВК наголосив на необхідності дотримуватися положень статті 78 Конституції України щодо несумісности мандату народного депутата України з іншим депутатським мандатом і перебуванням на державній службі. М. Рябець також повідомив, що у зв'язку з призначенням його головою Центральної Виборчої Комісії він подав заяву про відмову від уповноважень народного депутата України.

У відповідності з пунктом 81 Конституції прохання Михайла Рябця парляментом задовольнили.

Тепер розклад політичних сил у парляменті виглядає так: фракція "Комуністи України" — 80 осіб; група "Конституційний центр" (членом якої був М. Рябець) — 50; фракція Соціялістичної та Селянської партій — 39; фракція Партії Реґіонального Відродження України — 33; депутатська група "Єдність" — 33; група "Вперед, Україно!" — 30; фракція Аграрної Партії України — 26; група "Соціяльно-ринковий вибір" - 26; фракція "Рух за народ, за Україну" — 25; Позафракційних народних депутатів — 65. Всього у Верховній Раді України є 411 депутатів.

„Хосен" для України

Парсиппані, Н. Дж.(О. Кузьмович). — Не можна уявити собі краще такого получення підбору звання, як має наша гостя з Ужгороду, та це, чим вона займається. Ділова жінка до ділового діла. Марія Ковач-Зілгалова відразу пояснює, що є головою правління Кредитної Спілки „Хосен" в Ужгороді і приїхала до ЗСА на запрошення дирекції Федеральної Кредитної Кооперативи „Самопоміч" у Філядельфії на двомісячний перевишкіл чи дошкіл. Вона не лише головою правління, але також директор Жіночого Консультативного Центру Закарпаття, закінчила Ужгородський Державний Університет і Києво-Могилянську Академію.

Гостя з Ужгороду в редакції „Свободи".

— Чи ви вперше тут на американській землі?

— Я вже була на вишколі в Канаді минулого року, на окремій програмі, підтриманій урядом. Але тепер тут я перебуваю завдяки тому, що на 2-ій Світовій кооперативній раді, а радше її конференції в Києві, я познайомилася з президентом КК „Самопоміч" Іларієм Мазепою, запросила його до Ужгороду, але, на жаль, він не мав змоги приїхати, зате запросив мене до Філядельфії. Якось так воно і є, що всі гості із ЗСА їдуть до Києва, Львова, а до нас на Закарпаття ніхто.

— Думаю, що так погано воно не є. Ось знаємо, що минулого літа саме на Закарпатті відбувся великий пластовий з'їзд із сотками молоді та гостями з усіх країн, де живуть наші пластуни.

— Так, це правда. Але мусите знати, що нам на Закарпатті дуже потрібний ваш досвід, щоб якнайскорше розбудувати нашу державу. Дякувати Богу, що він зберіг нас, українців в Америці і Канаді, дав вам силу і мудрість зберегти і не розтратити національну свідомість, мову, звичаї... І ми тепер маємо куди приїхати. Треба дякувати вам, що хочете нас тут прийняти і вчити. Це дуже велика допомога Україні в період розбудови держави і її економіки.

— А розкажіть нам дещо про „Хосен", бо цікаво, як він працює.

— Ця кредитова спілка працює два роки і керує нею 13 жінок. Членів у нас тепер 615, в тому 68

(Закінчення на стор. 3)

Італія протестує проти присутности військ НАТО

Рим. — Як уже інформовано, реактивний винищувач НАТО, керований американським летуном, спричинив трагічний випадок в Альпах, у висліді якого загинуло 20 осіб, що відпочивали на лещатарській базі біля міста Каналезе.

Негайно після цього по всій Італії прокотилася хвиля протестів проти присутности військових баз Північно-атлантійського оборонного союзу на Апенінському півострові. Опитування громадської думки виявило значний зріст антиамериканських настроїв серед італійців. З приводу цього майже всі політичні партії подали свої запити у парляменті.

На вимогу президента Італії Оскара Люїджі Скальфаро, міністерство оборони країни почало розслідування дійсних причин трагедії, однак летун винищувача відмовився відповідати на запитання італійських слідчих, не зважаючи на те, що президент ЗСА Билл Клинтон пообіцяв сприяння американської Адміністрації у встановленні правди.

Вимоги італійської громадськости зліквідувати бази НАТО на території країни зайшли так далеко, що міністерство закордонних справ Італії змушене у спеціяльному роз'ясненні виправдувати присутність цих баз на італійській землі.

Виявляється, що подібних полетів американських летунів поблизу лещатарських з'їздів і вінд було більше, тому населення Італії обурене зухвалістю американських летунів.

У Боснії призначено нового керівника армії

Баня Лука, Боснія і Герцеґовина. — Французьке пресове агентство у понеділок, 16-го лютого, повідомило, що президент боснійських сербів Біляна Плавшич звільнила від виконування обов'язків керівника армії боснійських сербів .

Ген. Перо Коліч, під час минулорічної боротьби за керівництво в країні, був бачений надто близьким до націоналістичноправих прихильників і тому був замінений ген. Моміром Талічом. Б. Плавшич у згаданій боротьбі здобула перевагу, протиставлюючи своїх відносно поміркованих прихильників проти твердолінійників, які підтримують відомого провідника боснійських сербів під час війни Радована Караджіча, котрого також оскаржено у воєнних злочинах.

Хоч ген. П. Коліч був призначений Б. Плавшіч перебрати керівництво армією боснійських сербів від ген. Ратка Младіча, котрого усунено після того як Трибунал Організації Об'єднаних Націй звинуватив його у воєнних злочинах у листопаді 1996 року. Він залишився вірним прихильником націоналістичних твердолінійників. Натомість ген. М. Таліч, командир Першого корпусу армії боснійських сербів з осідком у північнозахідній частині країни, був прихильником Б. Плавшіч.

На думку аналітиків, такої зміни можна було сподіватися вже давніше і тому вона для нікого в Боснії і Герцеговині та поза її кордонами, не була несподіванкою.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

РУХІВЦІВ Б'ЮТЬ МІЛІЦІЯНТИ

ХМІЛЬНИК, Вінниччина. — Як повідомив "Рух-прес", 9-го лютого в місті Хмільник двоє міліціянтів затримали й жорстоко побили кандидата у народні депутати від НРУ, лікаря Романа Дяковича. Понад п'ять годин його тримали в міліції, звільнили лише після втручання районного прокурора. Потерпілий стверджує, що міліція вимагала від нього зняти свою кандидатуру з виборів та припинити критику районної влади. Роман Дякович та його дружина Тетяна подали заяву до суду.Покарати порушників закону вимагає і крайова організація Руху.

У КРИМСЬКИХ ДЕПУТАТІВ ЗНАЙДЕНО ЗБРОЮ

СИМФЕРОПІЛЬ. — У Криму міліція затримала депутата Симферопільської Міської Ради Сергія Воронкова у зв'язку з незаконним зберіганням зброї, повідомила Телевізійна Служба Новин (ТСН). Раніше було затримано депутата Ялтинської Міської Ради Олександра Коваленка. Правоохоронні органи також розшукують депутата Симферопільської Міської Ради Сергія Крюкова, в помешканні якого 12-го лютого проведено обшук. За даними Головного управління внутрішніх справ АРК, 44 депутати рад різних рівнів у Криму мають певне відношення до кримінальних структур. Згідно з інфрмацією ТСН, кримські правоохоронці за останній тиждень сконфіскували стільки зброї, скільки раніше вилучали за півроку. У будинку депутата Симферопільської Міської Ради С. Крюкова вони знайшли цілий арсенал незареєстрованої зброї. Найбільше оперативників вразив парк з 11-ох радіостанцій, що були настроєні на всі хвилі, використовувані службами міліції. Місцеперебування заслуженого тренера України, президента Федерації джудо Криму Сергія Крюкова невідоме.

ТРИРІЧНИЙ ЮВІЛЕЙ

КИЇВ. — Українському Центрові сертифікатних авкціонів (ЦСА) сповнилося три роки. Про підсумки роботи центру та перспективи діяльности розповів генеральний директор Юрій Тараторін. Протягом двох років національна мережа Центру сертифікатних авкціонів виконувала основне своє призначення — забезпечувала процес проведення сертифікатної приватизації. Генеральний директор спростовував поширену думку про негативні результати сертифікатної приватизації: "Ті, які твердять про марно втрачений час, не усвідомлюють різниці між власне сертифікатною приватизацією і грошовою". Директор підтвердив, що грошових надходжень бюджет не отримав, але основну мету — роздержавлення майна, реструктуризацію економіки — здійснено. Адже у 1994 році підписано меморандум про взаєморозуміння між українським урядом, Світовим банком, Европейським співтовариством та Американською агенцією міжнародного розвитку. Українська сторона виконала своє зобов'язання — за три роки через мережі ЦСА виставили пакети акцій понад 6,000 українських підприємств, 30 мільйонів українських громадян отримали свою частину державного майна, вклавши сертифікати саме через мережу ЦСА. Термін закінчення сертифікатної приватизації затягується з вини Фонду державного майна. "Якщо ФДМУ пропонуватиме інвестиційно привабливі підприємства, то ми закінчимо до 1-го липня 1998 року, але ще приблизно шість місяців необхідні нам для повного завершення сертифікатної приватизації", — сказав Ю. Тараторін.

РЕЄСТРАЦІЮ КАНДИДАТІВ У ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ ЗАВЕРШЕНО

Реєстрацію кандидатів у народні депутати України в одномандатних виборчих округах закінчено 11-го лютого. За попередніми даними, на місця у парляменті претендують понад 4,600 осіб. Голова Центральної виборчої комісії Михайло Рябець привернув увагу журналістів до принципових проблем виборчого процесу. Зокрема до того, що державні службовці та керівники, зареєстровані кандидатами у депутати, зобов'язані припинити виконання службових обов'язків на період виборчої кампанії.

М. БІЛОБЛОЦЬКИЙ ВВАЖАЄ "ЯЛТИНСЬКИЙ" УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА "ЦІЛКОМ ВИПРАВДАНИМ"

ЯЛТА, Крим. — За підсумками праці комісії, що вивчає з початку лютого ситуацію в місті Ялта, протягом введення в дію указу Президента щодо забезпечення керування місцевими органами влади й нормалізації життєдіяльности Ялти розкрито 75 злочинів та затримано 25 осіб, запідозрених у злочинах. За словами віцепрем'єр-міністра України Миколи Білоблоцького, указ голови держави цілком виправданий. Як зазначалося на пресконференції, раніше в міський бюджет надходила тільки половина бюджетних фондів. За результатами роботи комісії сьогодні виявлено фінансові порушення на суму 1.73 млн.гривень.

В. БАБИЧ ХОЧЕ СТАТИ ПОСАДНИКОМ КИЄВА

КИЇВ. — "Я їду на Київ, і красти не буду! До міста прийде 300 млн. гривень, якщо я нічого не буду робити, але й не буду красти", — заявив народний депутат України, колишній голова виконавчого комітету Християнсько-Демократичної Партії України Валерій Бабич, якого 13-го лютого на зборах виборців висунуто кандидатом на пост голови Київської міської державної адміністрації. На запитання кореспондента УНІАР щодо наявности його прізвища в партійному списку ХДПУ після виключення з лав ХДПУ, Валерій Бабич відповів, що він вирішить це питання найближчим часом, а з партії він "нікуди не пішов". Також він повідомив, що 12-го лютого відбулась міська конференція ХДПУ в Старокиївському районі, на якій голову християн-демократів України Віталія Журавського виключено з партії й порушено питання перед іншими партійними осередками щодо проведення партійного з'їзду для вибрання голови.

У СВІТІ

У ВІВТОРОК, 17-ГО ЛЮТОГО, вперше за майже 20 років у Тегерані, столиці Ірану, майорів американський прапор без небезпеки бути порваним чи спаленим, як вияв почування до країни, котру він представляє. Цим разом присутність американського прапора, була одним із кількох в останніх місяцях виявів більш приязних спроб у сторону ЗСА. Великого розміру американський прапор був одним із 17 прапорів розвішених у Азадському спортовому стадіоні, де відбуваються міжнародні змагання боротьби, в яких вперше від 1979 року беруть участь американські змагуни. Крім того, коли американські змагуни з прапором, який їм вручили господарі, увійшли на стадіон, то публіка їх радісно вітала без будь-яких сподіваних злобних чи образливих окликів.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 17-ГО ЛЮТОГО, адвокати президента Билла Клинтона звернулися до судді Федерального суду, щоб зовсім відкинути судове звинувачення Полі Корбин-Джовнс, в якому вона закидає непристойну поведінку супроти себе Президентові тому сім років, як він ще був губернатором Аркенсо. За підставу цього звернення, відданого на руки Сузан Веббер-Райт, адвокати Президента підкреслюють факт, що її адвокати не представили жодних доказів того, що вона в будь-який спосіб потерпіла на своїй стейтовій праці, після її відмови на залицяння тодішнього губернатора. Крім того, адвокати Президента зазначили, що Б. Клинтон цілковито заперечив розповідь П. Корбин-Джовнс про події, котрі будьто-би мали місце 1991 року в готелевій кімнаті у Літтл Рок, Арк.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Хто ж є взірцем для України?

Як для осібної людини є цілком нормальною річчю шукати собі, згідно з власними уподобаннями та нахилами, відповідних прикладів, взірців, щоб щось перейняти від них, у чомусь їх наслідувати, таким же самозрозумілим є це й у випадку держави, цілого суспільства, особливо коли йдеться про складний період його внутрішнього формування, становлення. У такому періоді перебуває тепер Україна — формально вже суверенна, незалежна, а фактично, на жаль, все ще остаточно не визначена у своєму пріоритетному напрямі матеріяльного і духового розвитку. Мало того, що не визначена — близькі вже парляментарні вибори можуть мати для нашої національної справи такі висліди, що відразу після березня Україна опиниться ще на глухіших манівцях. Бо, знаємо, центристські, правоцентристські і праві політичні сили так і спромоглися на передвиборче об'єднання, натомість лівоцентристські і ліві партії сунуть до виборів суцільною, добре організованою лявіною. Соціологічні дослідження останніх тижнів засвідчують, що найактивнішими у виборах будуть старші люди і більшість їх збирається віддати свої голоси саме за лівих. Молодші покоління, на плечах яких лежить тягар виживання, не чекають ні виборів, ні позитивних змін після них.

Як на здоровий глузд, то дуже дивують, щоб не сказати гірше, коментарі в київській пресі з приводу ледве не тріюмфальної ратифікації Верховною Радою України підписаного президентами Єльцином і Кучмою російсько-українського договору про „дружбу і стратегічне партнерство". Мовляв, більшість населення України обстоює економічне і політичне зближення з Росією, й тому, щоб не втратити електорат у березневих виборах, навіть депутати парляменту від Руху, який , як стверджують самі рухівці, становить наймасовішу національно-демократичну силу в Україні, мусіли проголосувати за ратифікацію. Виходить, головне для народних обранців — їхні власні інтереси, а не інтереси держави, нації? Вони, бач, будь-що хочуть знову засідати! А тим часом згаданий договір має в собі так багато небезпек для української самостійности, що йому повинні були сказати „ні" значно більше депутатів, аніж два десятки представників правих партій та об'єднань. Не депутати за електоратом, а він — за ними, тобто народ за своїми провідниками мав би йти. Бо сам народ, без мудрого, відповідального і сильного проводу, може легко помилитися, особливо у ситуації економічно-господарської скрути і соціяльної несправедливости, коли добре живуть тільки великі злодії, корупціонери і олігархійна верхівка, а маси продовжують фатально бідніти. Ці обставини — вода на млин лівих: вони успішно дискредитують в очах відчаєного народу „дикий капіталізм" і обґрунтовують доцільність повернення під імперську опіку Москви. Експерти вже майже певні, що ліво-засліплені законодавці можуть здобути щонайменше 230 депутатських місць.

То на кого ж, на який взірець сьогодні орієнтується формально незалежна держава Україна? Не встиг радник департаменту торгівлі ЗСА Ян Каліцкі, який цими днями відвідав українську столицю, закликати Україну до активних і радикальніших економічних рефром і до скасування перешкод для міжнародної торгівлі та інвестицій, як київська лівацька преса знову заходилася таврувати західню демократію, особливо американську. Автори, які на Америці розуміються як вовки на звіздах, знову, як у совєтські часи, пророкують „загнивання капіталізму". І навіть центристська преса дивиться за чимось „прогресивнішим", за взірець ставлячи то Японію, то Китай, то Нову Зеляндію.

А тим часом Президент Кучма після недавніх відвідин Москви запевнив, що починається „нова ера" взаємин між двома країнами — ера „глибшої співпраці". Оце і дійсною орієнтацією України. Японці в цьому випадку чинили б інакше — для них першорядне значення мала б нова ера для самої Японії, а не для „взаємин". Понад 100 років тому великий японський реформатор Морі Арінорі говорив: „Наша країна повинна з третьорядної стати другорядною, потім перейти у перший ряд і врешті-решт бути провідною державою світу". І бачимо, що до того йде. А ким же стане Україна, якщо її державні провідники все ще дивляться на неї не як на окрему, одну з найбільш самобутніх націй на світі, Богом покликану до життя, а тільки як на сіру, здеморалізовану і зденаціоналізовану масу, як на „населєніє", якому ні до чого ні свобода тіла, ні свобода духу — аби тільки ковбаса та чарка, та звична московська лапа на горлі...

Володимир Сушко

ЩО ЧЕКАЄ ЧОРНОБИЛЬСЬКУ ЗОНУ?

Від катастрофи на четвертому бльоці Чорнобильської Атомної Електростанції 26-го квітня 1986 року, яка протягом близько 10 діб супроводжувалася викидами радіонуклідів, зокрема довгоактивних цезія-137 і стронція-90, великі площі земель виявилися забрудненими цими радіонуклідами. За даними академіка Вячеслава Шестопалова з Науково-інженерного центру НАН України, площа земель з рівнем радіоактивного забруднення цезієм-137 більш як 1 Кі (Кюрі) на один квадратний кілометр сягала на 1-го січня 1995 року 42,000 квадр. кілометрів. Тобто, площа забруднених земель більша, ніж площа таких країн, як Бельгія, Голляндія чи Швайцарія.

Сумна „зона відчуження"

Найбільше потерпіли від цієї жахливої катастрофи землі безпосередньо довкола Чорнобиля. Тут із 30-кілометрової зони довкруг Чорнобиля повністю відселено все населення ще того самого 1986 року. Ця територія стала „зоною відчуження". Люди не зможуть використовувати ці землі так, як робили протягом багатьох століть, через високу щільність радіоактивного забруднення цезієм-137 і стронцієм-90.

Насувається питання: яке майбутнє тих земель? Питання тим більш важливе, бо, як виказує дійсність, ті землі не можуть лишитися напризволяще, без догляду. Хоч відселено звідси їхніх мешканців вже більш як десять років, все ж таки лишилися тут ліси, луки, води, болота і їхній рослинний та тваринний світ, уся природа, серед якої довгими поколіннями жили ці люди. Хоч вплив радіоактивного забруднення на усе це біологічне різноманіття ще досі повною мірою не з'ясований, спостереження протягом усіх років після аварії виказують, що життя на тих землях не зупинилося. Не зважаючи на згубне радіоактивне опромінення, рослинний та тваринний світ продовжують тут існувати. Ліси ростуть і потребують дбайливого, професійного догляду. Коли мова про тваринний світ, то деякі із його видів навіть знайшли тут, у цій зоні відчуження, більш привабливі для себе умови, ніж вони їх мали по сусідству з людиною та її господарською діяльністю.

Ось деякі інформації, взяті із трьох статтей, а саме — „Чорнобильщина — лісовий край", авторства доктора біологічних наук Лева Балашова, „Чи бути заповіднику в Чорнобильській зоні" — спільна стаття наукових працівників Інституту зоології НАН України Віталія Гайченка, Володимира Титара і Володимира Шувалікова, і „Техногенна катастрофа як загроза державності", авторства Юрія Костенка, міністра охорони довкілля України. Усі три статті були поміщенні в екологічному журналі „Світ у долонях". (ч. 2, 1996), що його видає Національний Екологічний Центр України в Києві. Заки продовжуватиму, хочу подякувати Христині Соневицькій, міжнародному координаторові програми „Гльобальне озеленення", що її спонзорує Американська асоціяція лісництва у Вашінґтоні, за те, що дала мені можливість ознайомитися з тим та іншими числами журналу.

Край чарівних лісів

Вже сама назва „Полісся" говорить, що це край лісів. Сучасну лісову площу Полісся становлять природні за походженням ліси і штучно розведені лісонасадження. Серед природних лісів домінують соснові ліси, так звані „бори", які здебільша виступають на бідних піщаних ґрунтах. На кращих ґрунтах ростуть дубові ліси чи мішані сосново-дубові, дубово-грабові, з домішками, залежно від рельєфу, вільхи, берези, осики, верби та інших. Рідко зустрічаються ялинові ліси. Побіч природних лісів, велику частину лісової площі займають насаджені ліси, здебільша монокультури сосни звичайної.

Ліси в Чорнобильській зоні більш як на половину складаються саме з таких насаджених монокультур сосни. В перегущених деревостанах цієї насадженої сосни легко виникають пожежі. Тому то в час вибуху на Чорнобильській АЕС від сильного радіяційного опромінення загинуло тут 1,500 гектарів соснових монокультур, 400 гектарів з них — повністю, а решта частково. Але на тому не скінчилося. За роки, що минули від трагедії, пише Л. Балашов, загинуло додаткових 17,000 гектарів монокультур сосни від пожеж, що їх спричинила людина, і близько 2,000 гектарів — від підводнення, вітвровалів, хвороб та різних деревних шкідників, як наприклад, метелик монашка, який був сильно розмножився у соснині. Л. Балашов пояснює ці втрати тим, що ліси лишилися без догляду, а вони, зокрема соснові лісонасадження, потребують постійного догляду, проріджування в перегущених деревостанах та інших санітарних заходів.

Цей стан в лісах зони викликає занепокоєння як серед лісників, так і у Відділі лісової радіоекології Наукового центру „Прип'ять", що був створений у 1989 році. І не без причини, бож ліс тепер — це головний стабілізатор міґрації радіонуклідів, і втрата кожного дерева створює загрозу виходу нуклідів на нові місця у зоні і поза нею. Це довело до створення у 1993 році виробничого об'єднання „Чорнобильліс". Йому доручено впорядкування деревостанів у всій зоні відчуження, розчистку і догляд за ними, залісненя численних залишених колишніх орних піль.

Керівництво „Чорнобильлісу" рівнож зобов'язалося охороняти не лише десять різних за величиною державних пам'яток природи у Чорнобильській зоні, які були тут створені ще перед 1986 роком, але теж і вісім нових, що їх запропонували науковці Інституту ботаніки НАН України у 1995 році. На всіх тих територіях знаходиться виїнятково багате різноманіття поліської флори і фауни. Одна з тих пам'яток природи є теж пам'яткою праісторії України. Це заповідник „Городище" (5 га), який міститься на острівці серед великого масиву лісового болота. На ньому є добре помітне подвійне коло захисних валів. Вчені кажуть, що на початку залізного віку (1,800 років до Хр.) тут була оселя, люди якої використовували болотний залізняк як руду.

Ліси Чорнобильської зони перебувають тепер у надійних руках „Чорнобильлісу". Кращій праці цього об'єднання, пише Л. Балашов в кінці своєї статті, сприятиме теж система радіяційно-екологічного моніторінґу лісів зони, пункти спостереження якої закладаються через кожні чотири кілометри.

Так утворився природний заповідник

Згадані вище автори другої статті, „Чи бути заповіднику в Чорнобильській зоні", присвячують свою увагу тваринному світові, який вони реґулярно обстежують під час експедиційних виїздів у зону. Цей світ не лише продовжує існувати, але і зростає на числі. Вони рік-річно спостерігають біля невеликого озерця сім'ю орланів, які тут живуть ще з 1986 року. Цей могутній орел-білохвіст є кузеном славного американського bald-eagle. Деінде по дорозі злітає перед ними зграя сірих журавлів, чорний лелека, у залишених і ще не спалених селах видно свіжі сліди диких свиней, заходять стада оленів, у водах живе багато видри, бобрів.

Не можна сказати, пишуть автори-зоологи, що радіяція не мала шкідливого впливу на тваринний світ. Як приклад вони подають комах і польові миші, у яких в перших роках по аварії вони спостерігали сильні зміни, зменшення плодючості і ослаблену імунну систему. Але, як не дивно, через п'ять років немовби все відняло, тепер вже є велика кількість тих дрібних тварин навіть у найбільш забруднених місцях. Згідно з їхніми спостереженнями, найліпше почувають себе в зоні великі тварини — лосі, дикі свині, козулі. Тут, у зоні відчуження, утворився своєрідний природний заповідник, де в умовах радіяційної дії продовжує існувати флора і фауна. Автори доходять до висновку, що назрів час помогти тій природі у її відновленні на забруднених територіях, бо поступово люди щораз більше починають відвідувати ці місця, палити села і ліси, стріляти дичину і нищити гнізда птахів. Зоологи закінчують свою статтю закликом до Уряду України оголосити Чорнобильську зону державним заповідником, бо лиш це збереже відновлену тут поліську природу.

Подібну думку, хоч із іншої точки зору, стрічаємо теж у статті міністра Юрія Костенка „Техноґенна катастрофа як загроза державності". Згідно з оцінкою експертів, для закриття ЧАЕС потрібне фінансування в розмірі до 6 блн. дол. Україна успадкувала чорнобильське лихо від тієї системи, що породила Чорнобиль. Це ядерне лихо дальше загрожує не лише Україні, але і цілому людству. Україна сама неспроможна усунути це лихо, а від Заходу все ще немає відповіді, як покрити ці великі кошти, продовжується лише політичний тиск на Україну з метою закрити ЧАЕС.

З огляду на це все, пише міністер Ю. Костенко, Україна виступила з ініціятивою створити Міжнародний чорнобильський центр з проблем ядерної безпеки, радіоактивних відпадів, радіоекологічних досліджень. Усіх зацікавлених дослідних установ запрошується взяти участь у створенні такого центру. Це дозволить вченим цілого світу вивчити тут, у Чорнобилі, радіяційний вплив на людей і довкілля, і розробити дійові контрзаходи, важливі не лиш для України, але всього людства, на випадок подібної техноґенної катастрофи.

Міністер писав про це в 1996 році. Чи в обличчі чорнобильської катастрофи, першої і найбільшої техноґенної катастрофи взагалі в історії усього людства, світ зрозуміє і прийме цей заклик України?

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Січнева академія в Ню Йорку

Відрадно, що і в Києві Уряд України відзначив цього року, як годиться, 80-ту річницю проголошення української незалежної держави та 79-ту річницю соборности наших земель. В Ню Йорку під протекторатом Об'єднаного Комітету Українсько-Американських Організацій, Відділ УККА, лавреат нагороди М. Лисенка, мішаний хор „Думка" повзяв замір улаштування цього історичного празника. Хоча хор, як аматорсько-мистецька група, не є зобов'язаний влаштовувати свята державницько-політичного напрямку, це бо вже повинність громадських організацій. Проте організації домовилися.

Дня 25-го січня ц. р. відбулася академія у залі Леві Ашер школи, на яку наша публіка прибула. Прапороносці з прапорами уставились на сцені перед куртиною, підносячи святочний момент концерту. Програму концерт.у відкрив від УККА Корнель Василик, приготовляючи зібраних до очікуваного слова нового консула України Богдана Яременка. Всі були зацікавлені і побачити, і почути щось від нової важливої людини, що починає репрезентувати рідний край у ЗСА. Це ж була перша важливіша зустріч громадян Ню Йорку з новим представником України. Б. Яременко — молодий, симпатичний чоловік, що в дійсності виглядає навіть молодший, як його вік записано. Промова була недовга, добре виголошена (дещо повільніше було б навіть краще), політично переконлива. Заковика тільки в тому, що вона мала замало чи і не мала зв'язку з величною темою дня, а саме звеличання України 22-го січня 1918 року. Служити своїй рідній Україні все таки не є аж так собі просто і нескладно. Належало б проте вважати, що тут зайшло якесь недогляненння чи поспіх, який хіба не станеться іншим разом.

Хор „Думка" перед концертом виконав американський гимн. А як першу концертову точку проспівав пісню київської „Думки" з музикою Е. Савчука, до слів О. Олеся „Воскресла". Пісня продзвеніла повнозвучно, святочно, піднесено. Вишивки жіночого одягу хористок своєю гармонією яскравих кольорів примaнювали до себе очі глядачів.

Солістом концерту був баритон (тепер уже чомусь бас-баритон) Ярослав Гнатюк. Він, при акомпаньяменті своєї дружини, виконав невідому тут цінну „Думу" (автора тексту не подано [Георгія Майбороди] в програмці невірно перекладено: Григорій). Співак продовжив свій виступ піснями „Як давно" Г. Китастого, текст О. Підсухи, а теж повторив свою аматорську спробу „Живи у віках, незалежна Україно". Патріотичні слова не надають музично-мистецької вартости написаному текстові. Програми бо святочних національних концертів прикрашують і збагачують засадничо пісні чи музика визначних українських композиторів.

Голос у Гнатюка добрий, правильно осаджений, тільки його манера це завжди співати до мікрофону. А цього, особливо в меншій залі, співаки уникають. Це ж для співаків легкого жанру. Адже голос з мікрофону вже дрібку штучний, менше природний. В пісні „Як давно" голос його у піяно доходив до слухачів.

До патріотичної рецитації Володимира Курила підходила найкраща тема перемоги, торжества. Він виголосив пробоєву поезію М. Боєслава „Хай путь спасенна Вам свята", яка подобалась публіці своєю наснагою і безпосередністю. Бездоганно випала в інтерпретації хору пісня Е. Козака до слів Т. Коваля „Під небом України". Нам було цікаво почути драматичний спів Січинського „Дніпро реве", але пісні не виконано і не повідомлено громаду чому, а це ж потрібне, так у світі водиться. „Їхав стрілець на війноньку" Гайворонського зі зміненою мелодією останньої фрази М. Лева, хор не потребував співати. Гармонізувати пісню можна, але мелодію зміняти не годиться.

Найкраще виявила себе „Думка" в закінченні концерту. „Люблю я тебе, Україно" з музикою М. Костецького на слова О. Новицького стала улюбленою піснею України. Дует відіграє тут вирішальну ролю, чи то буде співати тенор і баритон, чи сопрано і баритон. Дует „Думки" творили сопрано Н. Гончаренко і баритон Я. Гнатюк. Як слово, так і мелодія безперебійно полонять публіку. Солісти співали наснажливо і віддано.

Прекрасна пісня-гимн „Живи, Україно" М. Гайворонського, слова О. Олеся, завжди хвилює слухачів. Свобідна зосередженість виконання і дзвінкий, високий, чистий тон хору в закінченні додав ще й сяйва безсмертній пісні.

На фортепіяні супроводив хор піяніст-віртуоз Володимир Винницький потужно, з відчуттям красоти. Оплески публіки були спонтанні і протяжні. Національним гимном, проспіваним бадьоро хором і слухачами, закінчено піднесено цю академію.

Іван Головінський

УКРАЇНСЬКА ОСВІТА В ПЕРЕХОДОВІЙ СТАДІЇ

III

Орієнтуючись на потреби наступного століття, О. Любар і Д. Федоренко запропонували проєкт вищої педагогічної освіти. На їхню думку, професійний вишкіл учителів має бути заснований на випробуваних засадах і традиціях української культури, звичаїв і етнопсихології. Їхній проєкт рекомендує чотириступеневу підготову майбутніх учителів. Запляновано трирічну підготову для учителів дошкілля і початкових шкіл, чотирирічну, із ступенем бакалавра, для учителів середніх шкіл, п'ятирічну — для учителів вищих кляс середніх шкіл, шестирічну, із ступенем маґістра, для учителів клясичних гімназій і нижчих коледжів.

У цей переходовий час, коли в деяких ділянках освіти ще панують погляди старої номенклятури, може бути цікаво послухати голосів, котрі критикують ідеологічні основи старої совєтської педагогіки. В цьому сенсі звертають на себе увагу статті М. Красовицького і В. Скиби. Красовицький піддав критиці теорію Макаренка про колектив. Він вказав, що поняття колективу як „інструменту" освіти треба відкинути. Він також запропонував шість критичних завваг до теорії Макаренка:

— Слід відкинути намагання ідеологічної і політичної контролі шільництва, як також намагання створити один модель особовости (персоналиті).

— Не можна безкритично приймати кожну рекомендацію, котру в минулому пропонував Макаренко.

— Неправда, що колектив є єдиним засобом виховання і освіти. На що часто не зверталося уваги — це сила особовости і внутрішньої мотивації.

— Ми абсолютно повинні відкинути поняття збірної відповідальности за вчинки одиниць. Ця виразно негуманна практика часто веде до трагічних надуживань.

— Гуманна педагогіка не може приняти принципу підкорення усіх потреб одиниці потребам колективу. Ця засада доводила до багатьох трегедій, тому що вожді часто проголошували свої особисті інтереси як інтереси колективу.

— Ми повинні відкинути переконання, що рішення колективу мусять завжди цінитися більше, як погляди одиниці.

Чотири статті В. Скиби в журналі „Рідна Школа", друковані в 1993 і 1994 роках, піддали гострій критиці тези ленінізму, котрі, як відомо, десятиліттями було основою совєтського суспільства, включно з освітою.

У час перебудови освіти в Україні важливу функцію відіграє новостворене педагогічне товариство імені Григорія Ващенка. Воно вже нараховує приблизно 30,000 членів в Україні. Його метою є пропаґувати національно-державницькі і гуманні ідеї педагогіки, основані на традиціях і вартостях української культури. Педагогічне Товариство ім. Ващенка в січні 1997 року зорганізувало, при співпраці із Інститутом Українознавчих Студій Університету ім. Тараса Шевченка, наукову конференцію в Києві, присвячену перебудові української педагогіки.

Загальновідомо, що від часу проголошення незалежности України українські товариства і установи активно включилися в допомогу розбудови держави. Допомога нашої діяспори в розбудові шкільництва, освіти і науки в Україні вимагає окремої аналізи. У цій статті тільки згадаю, що багато зусиль, часу і фінансових засобів вложили Координаційна Комісія Допомоги Україні, Український Народний Союз, Світове Товариство Українських Учителів, Наукове Товариство ім. Шевченка.

Від часу проголошення незалежности України, а навіть раніше, було розпочато багато проєктів при співпраці університетів ЗСА і Канади, щоб допомогти в перебудові української освіти і науки. Докладний огляд усіх починів вимагає окремої праці, тому тут я згадаю тільки кілька більш відомих проєктів, не конечно в порядку їхньої ваги. Ряд університетів в ЗСА і Канаді організували наукові конференції та виміни науковцями з університетами України. З-поміж університетів ЗСА можна назвати Гарвард, Університет Іллиной в Урбана Шампейн, північно-іллинойський Університет в Де Калб, стейтовий Університет Мишиґену, університети Темпел і Ля Сал у Філядельфії, Університет Ратґерс в Ню Джерзі. Проєкти довшого часу пов'язані із Університетом Іллиной в Урбана Шампейн та Ратґерсом в Ню Брансвіку. Протягом минулих 16 років Університет Іллиной організував літні конференції, в яких брали участь науковці і педагоги з України, Канади і ЗСА. В 1993 році вища педагогічна школа Університету Ратґерс зорганізувала однотижневу конференцію для адміністраторів-професорів Університету „Києво-Могилян-

(Закінчення на стор. 4)

У пам'ять М. Савчак

Св. п. М. Савчак

„Громадська праця — це була немов 'візитівка' справжнього патріотизму, з якою можна було мати почуття добре виконаного обов'язку у відношенні до своєї батьківщини", — писала О-КА в ч. 21 „Свободи".

Таку саме „візитівку" мала св. п. Марія Савчак, з якою я працювала довгі роки. Я мала пошану до неї за її цінну працю і за щирість у висловленні своїх думок, які випливали з її глибокої турботи не завжди правильного підходу діячів у громадській праці. Це була людина, до якої можна було мати повне довір'я.

Марія Савчак відійшла у вічність 8-го січня, в день її ім'янин, після важкої недуги, яку сприйняла як Божу волю, про що говорила з приятелями.

М. Савчак закінчила гімназію в Станиславові. В 1943 році вийшла заміж за Степана Купчинського і незабаром молоде подружжя мусіло покидати Галичину. У Відні, де вони зупинилися, народився їм син Роман, батькові якого не довелося виховати, бо в 1945 році сам трагічно загинув, залишивши Марусю зі сином.

В таборі в Ляндеку, де вони опинилися в 1948 році, молода вдова вийшла заміж за мгра прав Юліяна Савчака і в 1949 році виїхали до ЗСА, де згодом народився син Михайло. Обоє працювали і виховували синів. Я познайомилася з Марусею в 1966 році, коли вона вступила до 64-го Відділу СУА і зразу ввійшла до його Управи як секретарка, а вже наступного року стала його головою. Пам'ять про неї у 64-му Відділі цiниться тим більше завдяки її ініціятиві видань, які вона пропонувала і перевела в діло, а саме: в 1970 році за її стараннями вийшов альбомик історичного одягу українців, з 12-ти світлинами та описами поодиноких одягів у двох мовах, який дістали бібліотеки в ЗСА і Канаді, як теж в Європі, включно з Україною.

І знову в 1973 році, довідавшись про Міжнародній фестиваль „Різдво довкола світу" в Світовому торговельному центрі в Ню Йорку, запропонувала, щоб 64-ий Відділ взяв у ньому участь. В 1973 році була виконана сцена „Колядники", а в 1974 році (вертеп, ляльковий театр). Оба проєкти Я. Геруляк. М. Савчак запропонувала видання карток з вертепом з поясненнями в двох мовах, що причинилося до пропагування української традиції. Теж у своїй професійній праці секретарки в УНСоюзі була високо цінена і люблена співпрацівниками. В 1972 році М. Савчак ввійшла до Екзекутиви СУА як кореспонденційна секретарка і на тому пості була до 1987 року. Від 1987 до 1993 року була головою СУА. При кінці її каденції пережила незабутні хвилини. Як голова СУА брала участь у святкуваннях першої річниці проголошення незалежности України у Києві, про що розказувала зі захопленням і зворушенням.

В згаданих роках я теж була членкою Екзекутиви СУА, і близька праця з Марусею довела до довголітньої приязні. Будучи глибокою патріоткою, вона висловлювала відкрито свої думки, а робила це виключно з думкою про добро організацій СУА, СФУЖО чи СКУ. Померла як почесна голова СУА.

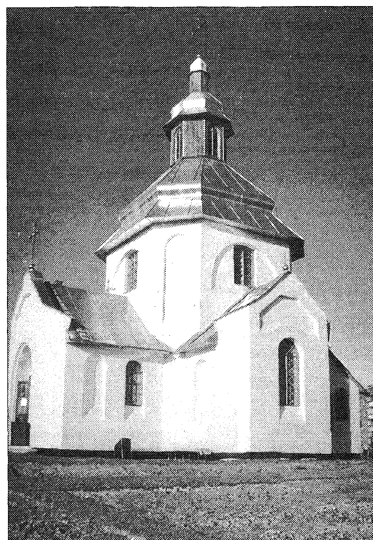
Доказом пошани до М. Савчак була численна присутність на похоронах. У виголошених прощальних словах відчувалося глибокий сум по втраті виїмкової людини. З'їхалися союзянки з Філядельфії, Ню Джерзі і Ню Йорку, приятелі, шкільні товаришки, громадські діячі, щоб попрощати її в далеку дорогу. Хай буде її вічна пам'ять!

Христя Навроцька

В сороковий день від смерти буде відправлена Панахида, о год. 6-ій вечора 21-го лютого, в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Церква св. Покрови в Полтаві

З початком демократичних процесів, ще 1989 року в Полтаві свідома українська інтелігенція створила громаду УАПЦ, яка тепер належить до Київського Патріярхату. Громада проводила значну роботу для відродження Української Православної Церкви — відновлюючи традиції, звичаї, влаштовуючи лекції, беседи, мітинги, зустрічі для роз'яснення історії УАПЦ, її становлення в час першого та другого відродження в Україні і діяспорі. Великою опорою, надією і підтримкою в цьому відродженні стала українська діяспора, яка спрямувала свої духовні й матеріяльні сили до новонародженої вільної України. Особливо українці-полтавчани з Чикаго, які допомогли історичними, духовними, пізніше богослужбовими книгами і добрим словом...

Храм св. Покрови у Полтаві.

Громада два рази приймала на Полтавщині світлої пам'яті Святійшого Мстислава, Патріярха Київського і Всієї Руси-України — в 1990 та 1992 роках.

У зв'язку з антиукрінською позицією влади того часу, громаді не передавалась жодна церковна споруда, і громада вирішила будувати церкву. Оголосивши конкурс на кращий проєкт, комісія в складі архітекторів, істориків, художників і членів громади зупинилася на проєкті архітекторів Валерія Трегубова та Сергія Шпіки. Проєкт поєднував у собі кращі традиції української барокової архітектури з сучасними формами.

Завдяки наполегливій праці голови громади, в той час лікаря, а з 1992 року священика, Миколая Храпача та членів громади — Петра Колотія, Юрія Саміленка, Миколи Кульчинського — влада виділила для громади земельну ділянку в одному з мікрорайонів міста в Садах-II.

На Покрову 1991 року встановлено пам'ятний знак та хрест на місці будівництва. 1993 року розпочалося будівництво Покровської церкви, яка з каплиці була перепроєктована на церкву. Це було пов'язане з тяжким економічним становищем на Україні. Згідно з проєктом, передбачалося будувати комплекс побудов з величним собором та каплицею. Будівництво собору не знято з плянів, і при покращенні економічної ситуації буде розпочато.

Будівництво церкви тривало два роки. Протягом 1994 року було виконано основні будівельні роботи — споруджено стіни церкви. Під тиском неприхильної влади будівництво зупинялося декілька разів, але, мавши незалежні джерела фінансування, відновлялося.

Протягом літа та зими 1996 року особистою працею настоятеля о. Миколая Храпача, о. Євгена Носенка, диякона Юрія Кулика, Петра Колотія, Олексія Стороженка, Петра Пришнівського, Олексія Шуми та інших було виконано опоряджувальні роботи і храм в основному був завершений. Встановлено іконостас, обладнано підлогу та освітлення.

З ініціятиви настоятеля, о. Миколая, запрошено на освячення Філарета, Патріярха Київського і Всієї Руси-України. Патріярх прибув до Полтави з трьохденною візитою, де, крім освячення храму св. Покрови, провів велику місійну роботу.

Патріярх Філарет, у співслужінні переважної більшости духівництва Полтавської епархії Української Православної Церкви Київського Патріярхату, урочисто освятив храм 6-го жовтня 1996 року. За активну працю в побудові храму Патріярх нагородив отця Миколая Храпача митрою та наперсним хрестом з прикрасами, отця Євгена наперсним хрестом і активних учасників будівництва: мгр Галину Грушецьку, голову Товариства „Полтавщина", Миколу Кульчинського, Петра Колотія, Петра Пришівського, Валерія Трегубова, Сергія Шпіку, Володимира Стасенка Патріяршими грамотами.

Духівництво, громада, Будівельний комітет і всі полтавчани щиро вдячні спонзорам з діяспори, які вклали свою любов і пожертви в побудову храму. Особливо поклоняємося св. пам'яті Всеволода Зінченка з Чикаго, мецената церкви св. Покрови Пресвятої Богородиці в Полтаві. Його спадщина, заповіджена на побудову церкви св. Покрови, стала основою Будівельного комітету. Родина Зінченків, з роду Донцових, походила з Полтавщини. Громада рівною вдячна Товариству „Полтавщина", на чолі з Галиною Грушецькою, та культ-освітній референції Товариства і уповноваженій спадщини родини Зінченків, проф. Олександрові Дяченко-Кочман. Своєю відданою працею вони придбали фундаторів та доброчинців для побудови храму. Також дякуємо Комісії зв'язку з Україною в Чикаго, очолюваній Миколою Міщенком, яка нам дуже допомогла. Висловлюємо велику вдячність також своєму головному полтавському спонзорові Володимиру Стасенкові і багатьом, багатьом полтавчанам.

Сьогодні у храмі св. Покрови служать отці Миколай Храпач та Євген Носенко. Вони своєю наполегливою, доброю пастирською працею несуть Слово Боже полтавчанам рідною українською мовою, виховуючи в них віру, надію й любов.

Церква св. Покрови — це третій храм УПЦ КП в Полтаві. Ми, полтавчани, покладаємо всю свою надію під Покров Пресвятої Богородиці для відродження української духовости, бо храм саме знаходиться серед великого житлового масиву. 1997 року на Пасху, в храмі побувало около 15,000 полтавчан. Дорога до храму відновлена...

Будівельний комітет церкви св. Покрови в Полтаві

ДЕРЖАВНА МОВА У ХАРКОВІ

Свартмор, Па. (О. Біланюк). — Приблизно два роки тому, Харківська Міська Рада прийняла рішення про двомовність у Харкові. Правління Конгресу Української Інтелігенції подало Харківську Міську Раду в суд за це незаконне рішення. Помимо усіх побоювань, Конгрес Української Інтелігенції виграв позов: декілька днів тому суд скасував рішення Міської Ради.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ агентства Ассошієйтед Пресс у понеділок, 16-го лютого, Ірак попередив Кувайт про „понесення консеквенцій", коли він дозволить американським збройним силам атакувати Ірак з кувайтської території. Арабські країни — союзники ЗСА голосно висловлюються проти військово-збройних погроз Америки, щоб приневолити Ірак підпорядкуватися вимогам Організації Об'єднаних Націй у справі інспекторів, яким не дозволено перевіряти запідозрілих сховків зброї та матеріялів для виробництва зброї масового винищення.

У НЮ ЙОРКУ КОФІ АННАН, генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй, у вівторок вечором, 17-го лютого, подав до загального відома, що він поїде до Іраку та намагатиметься розв'язати існуючу кризу, котра виникла в наслідок відмови іракського президента Саддама Гуссейн дозволити інспекторам ООН без будь-яких обмежень перевіряти можливість нелегального виробництва зброї масового винищення. Він має в пляні зустрітися з офіційними чинниками Іраку вкінці цього тижня, щоб продискутувати цю справу. До такого рішення К. Аннан дійшов після цілоденних нарад з п'ятьма постійними та 10 непостійними членами Ради безпеки ООН. Рада безпеки вповні підтримала його у цій спробі дати Іракові останню можливість полагодити цю справу. Одначе п'ять постійних членів Ради безпеки — Британія, Китай, Франція, Росія і ЗСА гостро і з притиском порадили йому в ніякому разі не відхилятись в будь-який спосіб від резолюцій Ради безпеки ООН, де вимагається щоб Ірак без будь-яких обмежень відкрив всі свої інсталяції для перевірки інспекторів.

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ Д-РА Б. ФУТЕЯ

Ню Йорк. — Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь федерального судді д-ра Богдана Футея на тему „Конституція України і правосуддя". Доповідь відбудеться у суботу, 21-го лютого, в НТШ, 63 Четверта аве. між 9-10-ою вул. в Ню Йорку. Початок о год. 5-ій вечора.

ЗБОРИ „САМОПОМОЧІ" У ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — Річні загальні збори Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" Клифтону-Пассейку-Виппані-Елизабету, Н. Дж., відбудуться у неділю, 22-го лютого, в Українській Централі, 240 Говп аве. в Пассейку, Н. Дж. Початок о год. 3-ій після полудня. Після зборів кредитівки відбудуться Річні збори Товариства „Самопоміч".

„Хосен..."

(Закінчення зі стор. 1)

відс. жінок. Щоб вступити до спілки треба заплатити внесок 25 гривень, але члени можуть брати позички, кредити і підтримують коли треба фінансово. Загальна сума ощадностей виносить тепер 105,200 грн. Ми маємо вже всі технічні засоби, комп'ютери, і тепер будемо надавати більше послуг своїм членам, включно із позичкою на авта.

— А як це сталося, що ви назвали вашу спілку саме „Хосен"?

— Було у нас аж 40 пропозицій, але ця видалася усім найбільше влучною, бо характеризує взаємовідносини поміж людьми. Ми хотіли, щоб з нашої спілки люди мали хосен, ті, що вкладають гроші, чи беруть позики, а ми таким чином створюємо робочі місця — досі чотири, але це лише початок. Я працюю з молодими жінками, тож створили при спілці також дитячий клюб. Навчаємо молодих людей, щоб колись не було з ними проблем ні у громаді, ні у суспільстві.

— Бачу, що ви не лише зацікавлені кредитовими організаціями, але також становищем молодих жінок, як і взагалі молоді.

— Так, це правда. Жіноцтво в Україні має великі перспективи щодо покращання загальної ситуації, поглиблення і зміцнення процесу розбудови незалежної української держави, відродження національної свідомости. Українські жінки усвідомлюють собі свою силу і значення, а Конституція забезпечує їх права. На жаль, досі відсутні в ній пункти щодо насильства і проституції і вони повинні бути доповнені окремими законами.

— Так, ці питання тепер стали особливо актуальні і добре, що ви про це говорите та думаєте.

— Перебуваючи тут, я багато продумала і хотіла, щоб у нас було багато таких жінок, що горять ідеєю працювати для жіноцтва. Я подумала, що треба й у нас організувати жіночі організації, треба працювати над жіночим лідерством, дати жінкам можливість заглибитися в себе, взаємно собі допомагати та себе підтримувати, щоб не було такого, як тепер в Україні.

— Бачу, що ви тут впродовж цих двох місяців не лише пройшли перевишкіл для провадження кредитової кооперативи, але також для праці в жіночих організаціях, для творення консорціюму, яке боронило б рівні права жінок в Україні і не допускало до всіх цих від'ємних проявів, що тепер реєструємо.

— Як я вже раніше підкреслила, я незвичайно багато тут від вас і з вашого життя навчилася, скористала, мала можливість спостерігати, як ви тут працюєте у громадських організаціях. Все це використаю, а передусім те щире та тепле відношення до мене цілого ряду осіб, з якими я мала тут до діла в кредитівці, у моїх господарів, в яких жила — все це буде мати безперечний вплив на моє життя. На руки керівника кредитівки Ілярія Мазепи складаю цією дорогою сердечну подяку за те, що вони всі зробили для мене. Залишаю цю країну з найкращими враженнями і думками про всіх, кого я мала щастя пізнати та з ким мала можливість спілкуватися. Так склалося, що доля дозволяє мені ще і відвідати Чикаго та пізнати там працю наших кредитівок, а це для мене буде ще один вишкіл, хоча і як короткий. Тепер чекатиму моїх учителів та друзів із ЗСА в Ужгороді.

З приводу смерті З. Коновки зібрано 1,500 дол. на бібліотеку ім. В. Стефаника.

Вшановуючи пам'ять бл. п. **ЗЕНОНА КОНОВКИ** з Баффало, учасники похорону, родина та знайомі зложили замість квітів щедрі датки на віднову бібліотеки ім. В. Стефаника у Львові в сумі 1,500 дол. Конкретно зложили: . Андрій і Таїса Бровар ... 100 дол., Андрій і Ольга Чорній ... 50 дол., Адріян і Христина Цьолко...50 дол., Тарас і Ірена Чмола ... 50 дол., Ольга Чмола ... 100 дол., Андрій і Люїза Дагль ... 50 дол. , Володимир і Рома Дигдало ... 100 дол., Павло і Анна Дигдало ... 50 дол., Степан і Александра Ґула ... 50 дол., Зенон і Марія Гарапа ... 50 дол., Клюб „Говерля" ... 100 дол., Михайло Грубяк ... 20 дол., Міра Клименко ... 50 дол., Андрій та Ірена Коморовські ... 50 дол., Іван та Наталія Коропецькі ... 50 дол., Лариса Лящук ... 20 дол., Богдан і Дарія Левицькі ... 20 дол., Зенон і Зеня Мамалиґа ... 40 дол., д-р Лев і Оксана Мурські ... 50 дол., Петро і Анна Поліщук ... 50 дол., Ольга Слабик ... 25 дол., Т. і Д. Турчиневич ... 50 дол., Василь і Надія Твердохліб ... 50 дол., Роман і Роза Лоза ... 20 дол., Н. Н. ... 10 дол.

До цієї збірки Ірина Коновка, дочка покійного додала 245 дол., що разом становить 1,500 дол.

Цю суму буде переслано на руки директора бібліотеки ім. В. Стефаника д-р Лариси Крушельницької.

МАРИНА АНТОНОВИЧ-РУДНИЦЬКА
померла 16-го грудня 1997 року в Монтреалі, Канада.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Сиракюзи Н.Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 7-го березня 1998р., о год. 1-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому

1317 West Fayette Street, Syracuse, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делегати, та по два делегати наступних Відділів:

21, 38, 39, 58, 121, 192, 271, 283, 484

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьме участь:
Володимир Корчинський, радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Володимир Корчинський, голова
мґр Михайло Середович, секр. Микола Велич, касир
д-р Іван Гвозда, почесний голови

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 25-го Відділу

З днем 20-го лютого 1998р. обов'язки секретаря 25-го Відділу перебирає новий секретар

ОКСАНА ТРИТЯК

Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mrs. Oksana Trytjak
P.O.Box 280
2200 Route 10
Parsippany, NJ 07054
(973) 292-9800 Ext. 3067

На олімпійських аренах Наґано, Японія

Коли пишемо ці рядки, XVIII Зимові Олімпійські Ігрища пройшли пів дороги. Згідно з голосами світової преси, радіо і телевізії, ці ігрища досі не викликали більшого зацікавлення суспільства. Починаючи від млявого й нудного відкриття, на такому рівні й пройшла перша половина Олімпіяди. Можливо, до цього, особливо в ЗСА, причинилася презентація змагань телевізійними мережами Сі-Бі-Ес і Ті-Ен-Ті, які підібрали значно слабших фахівців-репортерів в порівнянні до тих, якими в минулому володіла мережа Ей-Бі-Сі. Вражає „теляче" захоплення російськими репрезентантами, про котрих щоденно виголошуються „проповіді", займаючи так дорогий час. Насправді в першому тижні героями, якщо можна так окреслити, є спортовці Німеччини, що досі із здобутими 12 медалями ведуть в показнику табелі.

Осяги українських спортовців

Досі на рахунку України єдина срібна медаля, що її здобула біятлоністка Олена Петрова, чемпіонка Спартакіяди України в 1993 році і кількох міжнародних змагань. З інших українських олімпійців найближче до медалевих висот була чолова лещатарка Ірина Тараненко-Тереля, п'ятикратна чемпіонка колишнього СССР, чемпіонка Універсіяди в 1991 році та інших міжнародних компетицій. В Наґано Ірина зайняла 4-

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

ті місця на 10- і 15-кілометрових доріжках, здобувши гарні висліди.

В інших видах Олімпійських Ігор в першому тижні юна пара фіґуристів — Ігоря Марченка і Євгенії Філоненко зайняла 13-те місце, хоч заслуговували на вищу сходинку в підсумковій табелі. Цим разом, навіть коментатори на мережі Ті-Ен-Ті, були здивовані низькими оцінками суддів. 13-те місце зайняла теж відома, чолова саночниця України Наталя Якушенко. А поза згаданими інші українські олімпійці явно відставали від суперників ряду країн світу. Про основні причини цього лиха не доводиться додумуватися. Економічна скрута держави, яка не була в повній силі пофінансувати усі підготовчі стадії, брак лещатарських і льодових баз тощо.

Але були й промахи, непорозуміння й зловживання фінансовими засобами на вищих рівнях, головно в окремих Федераціях спорту. Це, на жаль, сучасна дійсність в Україні. Про цю проблему говориться у статті „Льоду немає, але слизько..." в „Спортивній газеті", що її написала Ляриса Михальчук. В цій статті авторка наводить свої розмови з поодинокими відповідальними тренерами й діячами зимових видів спорту. І так, на запит про справи ковзанярського спорту в Україні старший тренер І. Перчихін сказав: „Дійсно ковзанярський спорт зараз переживає не кращі часи. Найбільшим мінусом є те, що вийшла з ладу ковзанярська штучна доріжка на Київському „Льодовому стадіоні". А як відомо, в сучасності у світі побудовано багато критих та напіввідкритих штучних ковзанок і період льодової підготови збільшився до 9–10 місяців в році. У нас він скоротився до 2–3-ох місяців. Зрозуміло, що в таких обставинах показувати міжнародну клясу дуже важко... Настрій у ковзанярів нормальний. А от настрій у багатьох керівників упав. Закрилися спортові школи, перестали культивувати ковзанярський спорт товариства та відомства".

А як, наприклад, Федерація ковзанярського спорту України включилася до підготови на Олімпіяду в Наґано? Пояснення дав відомий тренер Державного спортового комітету Євген Авдєєв. — Міжнародна спілка ковзанярів в останні роки стала фінансово допомагати національним федераціям і ми сподівалися на узгоджене використання тих фондів спільно з фонадами спорткомітету. Але хоч як прагнули отримати у Маковецького (він президент ковзанярської Федерації України) відповідь на запитання, на яку участь Федерації у підготові дружини можна розраховувати?, чіткої відповіді не одержали. Дивує і обурює те, що на ковзанярів, котрі не були включені до дружини на олімпійську підготову, фонди знаходилися, а, приміром, на майстра міжнародної кляси А. Гутовського не знайшлось (до речі, це єдиний спортсмен, що протягом двох останніх двох сезонів зумів ввійти до десятки найсильніших на етапі Кубка світу), і він випав з підготови.

— Як Федерація допомагає розвивати шорт-трек?

— А ніяк, — відповів головний тренер з цього виду спорту Олександер Міклуха. — Маковецький заявив, що він не бажає чути про цей вид спорту і ми жодної копійчини не одержали від федерації.

В українських ковзанярів безліч проблем, від вирішення яких самоусунулася федерація цього спорту. Здивувала історія з перспективним ковзанярем А. Гутовським, який готувався на Олімпіяду в Наґано, провів літню та осінню підготову по лінії Київського обласного спорткомітету, а той взявся опікуватися лише Л. Білозубом та О. Костромітіним. На запитання, чи звертався він по допомогу до федерації ковзанярського спорту, Гутовський відповів: „А навіщо звертатися, якщо федерація з нами не розрахувалася за минулий сезон. У Києві не було льоду і нам у грудні 1996 року запропонували там позичити фонди і після Кубка світу залишитися на тренування в Голляндії, а гроші нам повернуть, коли приїдемо додому. Ми працювали там два тижні, але гроші нам не повернули.

— А бажання тренуватися і змагатися в тебе не пропало? — запитала Михальчук.

— Що ж бажання, якщо воно не збігається з можливостями. Я тільки недавно відчув смак великого спорту і мав намір якнайкраще підготуватися на Олімпіяду. Але, певно не судилося.

Мав рацію Гутовський, не судилося. Його, згідно зі списком учасників збірної України, не включили до дружини. Цим разом ми навели факти непоroom ладків у Федерації ковзанярського спорту, а головно шкідливі для цього спорту дії її президента, що, очевидно, у великій мірі причинилося до неповноцінного виступу в Наґано. Маймо надію, що сучасні і майбутні чиновники Держкомспорту і НОК України врахують ці помилки й недоробки та усунуть з чолових позицій тих особняків, що своїми вчинками приносять шкоду й компромітацію спортові України.

О. Твардовський

ПОВІДОМЛЕННЯ

для членів 39-го Відділу

З днем 20-го січня 1998 року обов'язки секретаря 39-го Відділу перебирає новий секретар

ДЖОЙС ТКАЧ

Просимо членів звертатися в усіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі і вплачувати вкладки на адресу:

Mrs. Joyce Kotch
314 Demong Drive,
Syracuse, NY, 13214
(315) 446-3814

Українська освіта...

(Закінчення зі стор. 2)

ська Академія". Конференцію підтримала Фундація „Відродження". Вже п'ятий рік студенти з України студіюють у вищій педагогічній школі університету Ратґерс.

Від часу проголошення незалежности України чисельні науковці із ЗСА відбули односеместральне чи однорічне стажування в університетах України як стипендисти Фундації Фулбрайта.

На закінчення можна ствердити, що процес перебудови освіти в Україні з тоталітарної марксистсько-ленінської на національно-державницьку є досить складний, одначе зміни відбуваються певно і безповоротно.

• РОЗШУКИ •

Олена Харюк з України пошукує свого батька **УГРИНА ГРИГОРІЯ КОЗМОВИЧА**. Хто знав би про нього, він сам або його прибрана родина прошу зголосити на адресу: Luba Mokey, 29 Boght Rd., Watervliet, N.Y. 12189.

• ПРАЦЯ •

Учитель(ка) для 9-річної дитини в Queens, N.Y. 5 днів на тиждень. Потрібні знання англійської, української і російської мов.

Тел.: (203) 357-0770 або (718) 291-6727

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 22-го ЛЮТОГО 1998 р.

Філядельфія, Па. Річні збори 83-го Відд. УНС ім. Івана Франка відбудуться о год. 1-ій по пол. в залі Союзової Округи при 1206 Катман аве., Філядельфія. На денному порядку: звіти членів Управи та вибір нової на 1998 р. Після Річних зборів буде вибір двох делегатів і їх заступників на 34-ту Конвенцію УНСоюзу. За Управу: Леся Мисак — голова, Степан Ґавриш — секретар.

• ПРАЦЯ •

1.Праця для жінок із замешканням або без 6 днів на тиждень — 350 дол. (потрібне знання англійської мови).
2. Молоді мужчини до праці із замешканням до будови нових домів — помічники 7-8 дол. на годину на початок.
3. Різні інші праці.
Тел. 1 (718) 389-6747
Бруклин, Н.Й.

Пошукую жінку до легкої домашньої праці та постійної опіки над старшою немічною жінкою. Праця вимагатиме постійного прожитку у приватному домі клієнтки. Винагорода за домовленням. Заохочуємо зацікавлених, які мають дозвіл на працю, зголоситись на тел.: **(410) 744-0168**

• РІЗНЕ •

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻